

 $N_2$  125 (22574) 2022-рэ ильэс ШЭМБЭТ БЭДЗЭОГЪУМ и 16

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИІЭП

къыхэтыутыгъэхэр ыкІи нэмыкі къэбархэр тисайт ижъугъотэщтых

WWW.ADYGVOICE.RU

6 +

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

# ІэпыІэгьур афагьэпсыгь

2022-рэ ильэсым иапэрэ мэзих кьыкlоц! Адыгеим щыпсэоу унэгьо 1358-мэ ны мылькум исертификат афагьэпсыгь. Ахэм ащыщэу 756-мэ апэрэр, унэгьо 602-мэ ятІонэрэ ыкІи ящэнэрэ сабыйхэр къафэхъугъэх.



Ны мылъкур ыгъэфедэмэ зышюигьоу льэІу тхыльыр кьэзытыгьэхэм ахъщэу афатіупщыгъэр пстэумкіи сомэ миллион 498-рэ мин 324-м ехъу.

Анахьыбэу ны мылъкур зыпэІуагьахьэрэр псэукіэ амалэу яіэр нахьышіу шІыгъэныр ары. Ащ фэдэ гухэлъ яІэу унэгьо 898-мэ тхылъхэр агьэпсыгьэх. Ар сертификатыр къызэратыгъэхэм япроцент 60-м ехъу. Ны мылъкум къыхэхыгьэ ахъщэр мазэ къэс къафэкіонэу унэгьо 526-мэ льэlу тхыльхэр кьатыгьэх, кіэлэціыкіум гъэсэныгьэ егьэгьотыгьэным пэlузгъахьэмэ зышlоигъор 66-рэ мэхъу, ным ипенсие зыщызэlукlэрэм зыгъэкІуагъэр зы унагъу.

Шъугу къэтэгъэк ыжьы, ны мылъкум фэгьэхьыгьэ программэм къыщыдэльытэгъэ ахъщэр кіэлэціыкіур еджапіэм чІэмыхьэзэ гьэсэныгьэ егьэгьотыгьэным, сэкъатныгъэ зиІэ сабыир щыІэныгъэм хэгьэгьозэгьэным пае ищыкІэгьэщтхэм е псэупіэ къыращэфынэу банкым чіыфэ къы ахыным пае апэрэ взносэу ашыщтым апэlуагъэхьанэу унагъохэр фитых, ащ къыхэхыгъэ ахъщэ мазэм къафэкІонэу агъэпсын амали яІэ хъугъэ. Мыхэм анэмыкі эу программэм къыщыдэлъытагъэхэм ащыщ пэlуигъахьэмэ зышlоигъор сабыим ыныбжь илъэси 3 мэхъуфэкіэ ежэн фае.

БлэкІыгьэ ильэсым къыщыублагьэу ны мылъкум исертификат икъыдэхын Іофшіэгьу мэфи 5-кіэ гьэпсыгьэ хъунэу унашъо къыдэкІыгъ. Джащ фэдэу унагьом ны мылъкур ыгьэфедэнэу лъэly тхылъыр къызитыкІэ, мэфи 10 нахьыбэ темышізу тхылъхэр фэгьэпсыгьэнхэ фаеу ащ къыщею.

> УФ-м Пенсиехэмкіэ ифонд и Къутамэу АР-м щыІэм ипресс-къулыкъу.

### КІэлэцІыкІу ибэхэм яІофыгьохэм афэгьэхьыгьагь

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэ и Ситуационнэ гупчэ зэіукіэу щыкіуагьэр зыфэљэхый апъэр «КІэлэцІыкІу ибэхэм ыкІи ны-тыхэр зышъхьарымытыжьхэм зычіэсыщтхэ унэхэр ягьэгьотыгьэнхэмкіэ Іофтхьабзэхэм ягьэцэкіэн» зыфиіорэ Іофыгьор ары. Адыгеим и ЛІышъхьэу КъумпІыл Мурат ар зэрищагь.

министерствэхэм ыкІи ведомствэхэм яІэшъхьэтетхэр, республикэм имуниципалитетхэм япащэхэр. Псэлъэ шъхьа эр къэзышІыгьэр Адыгэ Республикэм псэольэшіынымкіэ, транспортымкіэ, ЖК-мкіэ ыкіи гьогу хъызмэтымкіэ иминистрэу Валерий Картамышевыр ары.

Адыгэ Республикэм псэольэшІынымкІэ и Министерствэ къызэритыгъэмкІэ, мы илъэсым зыныбжь илъэс 18-м нэсыгьэ кіэлэціыкіу ибэ 401-мэ зычіэсыщтхэ унэ арагьэгьотыным ифитыныгьэ яІ.

Іофыгьом итегущыГэн хэлэжьагьэх 2022-рэ ильэсым программэм сомэ миллиони 117,7-рэ пэlухьащт, ащ щыщэу сомэ миллиони 100-р республикэ бюджетым къыхагъэкІыщт, сомэ миллион 17.7-р федеральнэ бюджетым къикіыщт. Ащ нэмыкі у республикэ бюджетым сомэ миллиони 5 ахъщэ тедзэу къыхагъэкІыщт. А мылькур зэкІэ зыпэ-Іухьащтыр кіэлэціыкіу ибэ 95-мэ зычіэсыщтхэ унэхэу аlэкlагъэхьащтхэр ары.

-е-г деммьдодп мехепини мижуеН цэк агьэ зэращыхъурэм фэгьэхыньэу къаІотагъ къалэхэмрэ районхэмрэ яІэ-

шъхьэтетхэм. Ахэм зэрэхагьэунэфыкІыгъэмкіэ, бэдзэр уасэу унэхэм яіэм зэрэхахъорэм Іофыгьошхо къыпэкіы. НепэкІэ фэтэр 43-рэ къащэфыгъ, Шэуджэн районым фэтэр 24-рэ зыхэхьэрэ унэм ишІын щэкіо.

КІ уххэр зэфихьысыжьхэзэ республикэм и ЛІышъхьэ къызэрэхигьэщыгьэмкіэ, пэрыохъу горэхэр щыіэхэми, икъоу социальнэ пшъэрылъхэр шъолъырым гьэцэк агьэ щыхъунхэм тишъыпкъэу тыдэлэжьэн фае.

«Муниципалитетхэм япащэхэр, рай-

нахь чанэу псэолъэшіыныр ащызэхашъущ. Инфраструктурэ зиіэ чіыгу Іахьхэр къафыхэжъугъэкіых, унэхэр зышіыщтхэри джащыгъум къэкіощтых. Пэшіорыгъэшъэу фэтэрхэр къызіэкіэгъэхьэгъэнхэм фэгъэхьыгъэ зэзэгъыныгъэхэр адэшъушіых. Социальнэ лъэныкъомкіэ программэ заулэ тэгьэцакіэ: сабыибэ зэрыс унагьохэм, къуаджэхэм юф ащызышіэрэ специалистхэм, зэхэтэкъоным нэсыгъэ унэхэм къачіащыхэрэм зыщыпсэущтхэр аіэкіэгъэхьэгъэнхэ фае. Унэу дгъэпсыхэрэр ящыкіэгьэщтых», — къыіуагъ КъумпІыл Мурат.

Генеральнэ планым тетэу унэхэр ашІынхэу, микрорайоныкІэхэм социальнэ псэуальэхэр ащагьэуцунхэу республикэм и Ліышъхьэ пшъэрылъ къыгьэуцугь.

АР-м и Лышъхьэ ипресс-къулыкъу

# Культурэм иучреждениехэм язэтегъэпсыхьан

ФедерациемкІэ Советым шІэныгъэмкІэ, гъэсэныгъэмкІэ ыкІи культурэмкІэ и Комитет изэхэсыгьо Адыгэ Республикэм и Льэпкь тхыльеджапІэрэ АР-м и Кьэралыгьо филармониерэ ягьэцэкІэжьын ыкІи язэтегьэпсыхьан епхыгьэ Іофыгьохэм щытегущыГагьэх.

Адыгеим культурэмкІэ иминистрэу Аульэ Юрэ къызэриІуагъэмкіэ, документхэм яэкземпляр мин 545-м ехъу зычІэлъ Льэпкъ тхылъеджапіэр чіыпіэхэм ащэкіэ. Шапхъэу щыіэхэм-

джырэ уахътэм ар квадрат метрэ 2176-рэ мэхъу.

Джащ фэдэу АР-м и Къэралыгьо филармоние къызызэlуахыгьэм щегьэжьагьэу игьэкlокІэ ащ квадрат метрэ 5450-м тыгьэу агьэцэкІэжьыгьэп. Мы Адыгеим культурэм и Уни 5

нахь мымакі у ыубытын фае, проектхэр республикэм щызэшІохыгъэнхэм пае федеральнэ ІэпыІэгъу ищыкІагъ.

> Къэралыгъо программэхэм ыкІи лъэпкъ проектхэм яшІуагьэкІэ, мы аужырэ илъэситфым

щашІыгъ, 31-мэ игъэкІотыгъэ гъэцэкіэжьынхэр ащыкіуагъэх, зы мунищипальнэ музей зэтырагьэпсыхьагь, модельнэ тхыльеджэпіэ 11 агьэпсыгь. Ильэсым ыкіэм ехъуліэу я 12-рэ мыщ фэдэ тхылъеджапіэ къызэіуахын агу хэлъ, кинозали 8 агъэкІэжьыгь, искусствэхэмкіэ кіэлэціыкіу еджэпіи 7-мэ гъэцэкіэжынхэр ащыкІуагъэх. 2022-рэ ильэсым тельытагьэу культурэм и Уни 3 ашІы, культурэм иучреждении 9-мэ ыкІи искусствэхэмкіэ кіэлэціыкіу еджэпіи 2-мэ гъэцэкІэжьынхэр арашылагьэх. Мы лъэныкъомкіэ щы і э инфраструктурэр нахышіу дехнеішфоі еспихпэ минеспиіш лъагъэкІотэщтых.

# Сымэджэщыр агъэцэкІэжьын ыкІи гупчакІэ ашІын гухэль яІ

ФедерациемкІэ Советым социальнэ политикэмкІэ изэхэсыгьо Іофыгьо шъхьаІэу къыщаlэтыгъэхэм ащыщ Мыекъопэ къэлэ клиническэ сымэджэщым приемнэ отделениер зыхэт хирургическэ корпусыкІэ ыкІи сэкъатныгьэ зиІэ цІыфхэм ІэпыІэгьу афэхъугьэным фытегьэпсыхьэгьэ реабилитационнэ гупчэ щыгьэпсыгьэнхэр.

Адыгэ Республикэм псауныгьэр къэухъумэгьэнымкІэ иминистрэу Мэрэтыкъо Рустем къызэриІуагъэмкІэ, федеральнэ гупчэм иІэпыІэгъукІэ мы аужырэ ильэси 5-м медицинэ псэолъэ 40 ашІыгь, 2 зэтырагьэпсыхьагь, 11-мэ игъэкІотыгъэ гъэцэкіэжьынхэр ащыкіуагъэх, 3 къащэфыгъ. Ау джыри щыІэх

уалъэхэр.

Ахэм зэу ащыщ Мыекъопэ къэлэ клиническэ сымэджэщыр. Мыщ дыхэт хирургическэ унэу жъы хъугьэм пандемием илъэхъан инфекционнэ сымэджэщ гностическэ къулыкъухэр, нэкъыщызэІуахыгъагъ, ыпэкІи ар едэфеатьфеиль кызфагьэфедэщтыгь. Ащ къыхэкІыкІэ чІыпІи

гъэцэкіэжьын зищыкіэгъэ псэ- 150-рэ зиіэщт хирургическэ унакіэм ишіын епхыгъэ проект-сметэ документациер агьэхьазырыгь. Ащ хэхьащтых хирургиер, гинекологиер, анестезиологиер, реанимациер, диамыкіхэри. Республикэмкіэ мы псэуальэм социальнэ мэхьанэшхо зэриlэм къыхэкlэу ащ ишlын

пэјухьащ мылъкумкіэ сенаторхэм яшіуагьэ къагьэкіонэу ащэгугьых.

Сэкъатныгъэ зиІэ цІыфхэм -ыфоІи мынестусткефь устеПыпеІ гъуи зэхэсыгъом къыща!этыгъ. КъызэраІуагьэмкІэ, мы аужырэ ильэситфым реабилитацием еммь вену е программэ мин 57-рэ фэдиз зэхагъэуцуагъ.

Мы купым хахьэхэрэм яфэlофашІэхэр зэрифэшъуашэу гъэцэкІэгьэнхэм фэшІ зэхэубытэгьэ реабилитационнэ гупчэм ишІын мэхьанэшхо иІ. АР-м ІофшІэнымкІэ ыкІи социальнэ хэхъоныгъэмкІэ иминистрэу Мырзэ Джанбэч къызэриІуагъэмкІэ, мыщ фытегъэпсыхьэгъэ проект-сметэ документациер агьэхьазырыгь. Проектым отделении 5 къыдельытэ, ащ хэхьэ чіыпіи 100 зиІэщт амбулаториери. Пшъэрылъыр гъэцэкІэгъэным -е сомо миллион 600 формо ищы-

# Къэгъэлъэгъонхэм аригъэхъузэ...

Мы аужырэ ильэси 5-м Адыгэ Республикэм цІыфхэр зычІэсыщтхэ унэ квадрат метрэ миллион 1,5-рэ щатыгь. БлэкІыгьэ ильэсым а пчьагьэр квадрат метрэ мин 307-рэ хьущтыгьэ, кьыпэрэ ильэсым егьэпшагьэмэ, ар процент 20-кІэ нахыб.



Мыгъи а къэгъэлъэгъоным рагъэхъущт, агъэнэфэгъэгъэ квадрат метрэ мин 310-м ычІыпІэ мин 500 атышт. Илъэсэу тызыхэтым имэзих пштэмэ, псэупІэ квадрат метрэ мин 344-рэ атыгъах, блэкІыгъэ илъэсым зэрэпсаоу а пчъагъэр мин 307-рэ хъущтыгъэ. Илъэсым ыкІэм нэс республикэм щыпсэурэ зы нэбгырэм зы квадрат метрэ тельытэгьэным икьэгьэлъэгьон къыфэкІонхэу зэрэрахьухьэрэр Адыгеим и Ліышъхьэу КъумпІыл Мурат къыІуагъ ФедерациемкІэ Советым изэхэсыгьо къыщыгущы!эзэ.

### — Мы илъэсым псэупІэм итынкІэ Адыгеим къэралыгьом пэрытныгьэ щиубытынэу сегупшысэ,

къыІуагъ ФедерациемкІэ Советым и Тхьаматэу Валентина Матвиенкэм. — Республикэм гъэхъа-

гъэу иІэхэр ащ щыпсэурэ цІыфхэм ыкІи АР-м и ЛІышъхьэу КъумпІыл Мурат зипэщэ шъолъыр командэм яІофшІэн епхыгъэх.



Адыгэ къуаем иІэшІугьэ Урысыем имызакьоу, ІэкІыб кьэралыгьохэми дэгьоу ащызэльашІэ. Мы гьомылапхьэр республикэм ибаиныгьэ шъхьаІэхэм ащыщ.

УФ-м и Апшъэрэ хьыкум унашъоу ышІыгъэмкіэ, адыгэ къуаер къыдэзыгъэкіын ыкіи аш ыціэ зылъэкІыщтыр Адыгеим ит приятиехэр ары.

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу Къумпіыл едеф шим, ејуметынунафыкјыгъэмкја, мыш фэдэ екІоліакіэм ишіуагъэкіэ шъолъырым къыщыдагъэкіырэ адыгэ къуаем хэпшіыкізу хэхъуагъ. Мы аужырэ илъэсхэм щэ заводхэр агъэкlэжьыгьэх, ахэм япродукцие дунэе шапхьэхэм адештэ. БлэкІыгъэ илъэсым къое тонн мин 21-м ехъу республикэм къыщыдагъэкІыгъ, къыпэрэ илъэсым егъэпшагъэмэ а пчъагъэр процент 11,6-кlэ

Адыгэ къуаер жъугъэу республикэм къыщыдагъэкІэу зырагъэжьагъэр 1968-рэ илъэсыр ары. Джырэ уахьтэ мыщ епхыгьэу предприятии 8-мэ ыкіи унэе предприниматель пчъагъэхэм шъолъырым Іоф щашіэ. Ахэм зэкіэми щытхъу хэлъэу -идвит едимеф имив, хеільцеать дехапидеашпк гэ къуаер нэмыкі чіыпіэхэм алъагъэіэсыным, тибренд шъхьа в тыди щы зэлъаш в ным я нахышхо халъхьэ.

Нэкіубгьор зыгьэхьазырыгьэр ТХЬАРКЪОХЪО Адам.

# Сыд фэдэрэ къиныгъуи хэкІыпІэ къыфагъоты

Экономикэ къиныгъохэм ямыльытыгъэу, пшъэдэкІыжьэу ыхьырэмкІэ гъунэпкъэ гъэнэфагъэ зиlэ обществэў «Адыгейский пивобезалкогольный завод «АСБИР» зыфиюрэр бэдзэршыпым чыпыу щиубытыгьэм тетэу мэлажьэ. Бэмышіэу ащ тыщыіагь ыкіи заводым ипащэ игуадзэу Шьонтыжь Зарэрэ финансхэмкІэ идиректорэу Нэхэе Сусаннэрэ гущыІэгьу тафэхьугь.

ЗэрэщытымкІэ, сыд фэдэрэ Іофышхуи анахь ціыкіумкіэ рагьажьэу хабзэ. Джащ фэд, пивэр ыкіи узымыгьэуташьорэ шьонхэр къэзышІырэ мы заводыр 2011-рэ илъэсым унэе фирмэ цІыкІоу агъэпсыгьагь. Адыгэкъалэ иапэрэ предприниматель зэшъхьэгъусэхэу Шъонтыжъ Аслъанрэ Фатимэрэ зэхащагъ. Нэужым а Іофшіэныр якіалэу Нурбый лъигъэкІотагъ ыкІи игъорыгьозэ джырэ льэхьаным диштэрэ оборудованиер зычІэт заводышхо зэтыригъэпсыхьан ыльэкіыгь. Гухэкі нахь мышіэми, ильэситіукіэ узэкіэіэбэжьымэ, игъонэмысэу ащ идунай ыхъожьыгъ. Рихьыжьэгъэ Іофыр ежь лъигъэкІотэнэу мыхъугъэми, зэрэфэягьэм тетэу непэрэ пащэхэр мэзекІох.

Зэгурыюхэу, зиюфшіэн фэшъыпкъэхэу, шІу зылъэгъухэу заводым щаугьоигьэхэм яшІуагъэкІэ илъэс зэкІэлъыкІохэм къыдагъэкІырэм хагъэхъон, ащ дакіоу фирменнэ тучанхэу «Адыгейское пиво» зыфиІорэм ясеть зырагьэушьомбгьун альэкІыгъ. Илъэсым къыкІоцІ ащ фэдэ тучани 120-рэ Адыгеим ыкІи Краснодар краим къащызэІуахыгьэу мэлажьэх. ПстэумкІи мыщ нэбгыри 150-рэ фэдизмэ Іоф щашІэ (ащ щыщэу завод кіоціым нэбгырэ 30).

- Заводэу «АСБИР» зыфијорэм мазэм продукцие тонн 1500 къыдигъэкІын амал иІ, къе уатэ Шъонтыжъ Зарэ. — Ащ хэдгъэхъон амал къытэзытыгьэр шъонхэр зыщырагьахъорэ германскэ линиякІзу ильэс 1,5-кІэ узэкІэІэбэжьымэ дгъэуцугъэр ары. Мы уахътэ

шІур, квасыр литрэ 25-рэ, 30, 50 зэрыфэхэрэ кегхэм арытэу къэтшІыщтыгъэ. Джы пивэ лъэпкъ 20 къыдэтэгъэкіы: «Адыгейское фирменное», «Чешское», «ГОСТ», «Немецкое», «Жигулевское», «Темное», «Пшеничное», нэмыкІхэри. Мыхэр зэкІэ литрэныкъо зэрыфэрэ бэшэрэбхэм арытых. Джащ фэдэу узымыгьэуташьорэ псы-Іэшіухэу «Груша», «Лимонад», «Мохито», квасыр, сокхэу «Ягодный микс», «Мультифрукт»

ПивэшІ заводым ипащэ игуадзэ къызэриІуагъэмкІэ, псы къызэрыкІо къабзэу кулерхэм арытэу (литрэ 19) къагъэхьазырырэри етІупщыгьэу зэбгыращы. Ар чіычіэгъым метрэ 260-рэ икууагьэу къычашы. Къашырэ продукциехэм язытет шэпхъэшІухэм адиштэнымкІэ мы псы къабзэу агъэфедэрэм мэхьанэшхо иІэу щыт.

Гущы Іэр лъигъэк Іотагъ финанс директорэу Нэхэе Сусаннэ:

— Продукциеу къыдэдгъэкІырэр апэрэ мафэхэм къащегъэжьагъэу тиреспубликэ, Краснодар краим, Ростов ыкІи Воронеж хэкухэм дэгьоу ащыюкы. Нэужым гъогур пхырытщыгъ Сыбыр, Къырым ыкІи хы ШІуцІэ Іушъом. Тучанышхохэу «Магнит», «Пятерочка» зыфэпІощтхэми типродукцие ащыбгьотыщт.

Пандемиер зыщыІэгьэ илъэсхэм, джыри санкциеу Урысыем къытыралъхьагъэхэм апкъ къикіыкіэ экономикэр чіыпіэ къин зэритыр мыхэм аблэкІы-

Къиныгьо дэдэ зыщызэпытчыгъэр коронавирусыр зытонн 500 фэдиз къэдгъэхьа- щыТэгъэ илъэситТур ары, — уипродукцие уасэ фэпшТышъу- тТэм фэтэгъэхьазыры. Илъэси зырырэр. Апэ пивэр, псы Тэ- къеТуатэ Шъонтыжъ Зарэ. — щтэп. Сыд фэдэрэ къиныгъо 7 зыныбжь шъаом предприни-

Сыда пІомэ, тэ кьыдэдгьэкІырэ продукциер цІыфым нахь ищыкІагьэу щытхэм ахахьэрэп. ЦІыфхэм дунаим техъухьэрэр къагурымыюу унэхэм арысхэу, сатыушІыныр лъымыкІуатэу щытыгь. Джащ дэжьым типродукцие Іумыкізу, Іофшізныр зэтетыгь. Федэ кьэмыхымэ, лэжьапкіэри зэрямытышъущтыр гъэнэфагъэ. А чіыпіэ къиным тикІынымкІэ къэралыгьо Іэпы-Іэгъум ишІуагъэ къытэкІыгъ. ФэгъэкІотэн зиІэ ахъщэ чІыфэ къытатыгъ. Тхылъхэм ягъэпсынкІэ Адыгэкъалэ иадминистрацие ылъэкі къыгъэнагъэп, ащкіэ льэшэу тафэраз.

Зарэ игущыІэхэм кьахегьэхъожьы Сусаннэ:

— Санкциехэми яягъэ къытэкІыгь. Сырьеу тызэрэлажьэрэм ипроцент 50-р ІэкІыб къэралыгьохэу Германием, Австрием, Бельгием, Англием къарытщыщтыгьэ. Ахэр солодыр ыкІи хмелыр арых. Джы тэ тимызакьоу, ахэр кьытфэзыщэщтыгъэхэри хэкІыпІэхэм алъыхъунхэ фае хъугъэ ыкІи Урысыем кьыщыдагьэкІырэ «базовэ солод» зыфаlорэмкіэ ащыщхэр зэблэтхъугъ. Ау анахь тшloloфыгьэр къэтшІырэ пивэм иІэшІугьэ, итепльэ, изытет зэмыхъокіыныр, типродукцие зикіасэхэм ар зэхамышІэныр арыгъэ. Къыхэзгъэщымэ сшІоигъу ар кызэрэддэхьугьэр.

ТигущыІэгьухэм зэрэхагьэунэфыкіыгъэмкіэ, а зэхъокіыныгъэ пстэури уасэхэмкІэ политикэм егоуагъэх. БэдзэршІыпІэм ежь къегьэнафэ — анахьэу къызкіэльэіухэрэри уасэхэри. Арышъ, о зэрэпшІоигьоу къэуцуми, апсэ зыхалъхьэгъэ унэгьо бизнесыр къызэтырагьэнэным, бэдзэршІыпІэм чІыпІэ щаІыгьыным анаІэ тырагьэтыщт, ищыкІагьэмэ, джыри къэралыгьо ІэпыІэгьур кьызфагьэфе-

Ыпшъэкіэ къызэрэщытіуагьэу, пивэшІ заводэу «АСБИР» зыфигорэр унэе хъызмэтшгапІзу щыт, — еІо Сусаннэ. — Сырыгушхоу къыхэзгъэщымэ сшІоигъу мы Іофыр лъызгъэкІотэщт ныбжыкІэхэр къызэрэткіэхъухьэхэрэр. Зарэ нэбгыритф иІ, кІэлитІурэ пшъэшъищрэ.

— Анахьыжъ пшъашъэм лабораторнэ льэныкьор нахь шогъэшэгьон, — гушозэ Зарэ къеlуатэ. — Ащ къыкІэльыкіорэ пшъашъэр технолог Іэнаматель шэныр лъэшэу къыхэщы ыкіи, тызэрэщыгугьырэмкіэ, ар генеральнэ пащэ хъунэу ары. Ятэжь ар егьасэ. Адрэ кlалэр

джыри цІыкіу. Заводыр ылъэ пытэу зытеуцо лъэхъаным, джыри Шъонтыжъ Нурбый псаузэ, шІушІэ фондэу «Доброе дело» зыфиlорэр 2018-рэ ильэсым зэхищэгьагь. Джы къызнэсыгьэми ащ Іоф ешІэ, Зарэ ипрезидент. Фондым анахьэу ынаІэ зытыригьэтыхэрэм ащыщ сабыибэ зэрыс унагъохэу зигъот макіэхэр, джащ фэдэу кіэлэціыкіу іыгъыпіэхэм, еджапіэхэм, спортсменхэм, нэмыкіхэми ІэпыІэгъу афэхьух.

Нурбый зэхищагьэхэм ащыщ футбол командэу «АСБИР» зыфиусыгьэр. Мыр Адыгэкъалэ ихэшыпыкІыгъэ командэу щыт, республикэми, районми ащызэхащэрэ зэнэкъокъухэм ахэлажьэ, текІоныгъэхэри къыдехых. Адыгэ Республикэм футболымкІэ и Кубок командэу «АСБИ-РЫМ» 2020-рэ илъэсым къыфагъэшъошагъ. Мы командэр зэхэтыным пивэшІ заводым иліыкіохэм анаіэ тырагьэты.

КІэухым мы заводым иІофшІэн фэгьэхьыгьэу къыхэзгьэхъожьымэ сшіоигъу илъэс зэкІэльыкІохэм зэнэкьокъу-къэгъэлъэгъон зэфэшъхьафхэм зэрахэлажьэхэрэр ыкІи текІоныгъэ къызэращыдихырэр. Ар къаушыхьаты урысые ыкІи дунэе къэгъэлъэгъонхэм къащыфагъэшъошэгьэ тынхэм.

тырихыгъэх.

ІЭШЪЫНЭ Сусан. Сурэтхэр Іэшъынэ Аслъан





### НЭХЭЕ Асльан:

# «ПсэупІэп тшІырэр, щыІэныгъэр тэгъэпсы»

Мы мафэхэм июбилей хигьэунэфыкlыгь Урысыем, Адыгеим ыкlи Пшызэ шьольыр язаслуженнэ псэольэшlэу, «Краснодарская-1» зыфиlopэ хьызмэтшlапlэм ипащэу, Краснодар икъэлэ Думэ идепутатэу, экономикэ шlэныгьэхэмкlэ кандидатэу Нэхэе Асльан.

Ар бэдзэогъум и 13-м 1957-рэ илъэсым Теуцожь районым ит къуаджэу Пэнэжьыкъуае къыщыхъугъ. Ятэ, Нэхэе Юсыф, Теуцожь райком комсомолым иапэрэ секретарыгъ, нэужым сельпом итхьамэтагъ, совхозым ипащэ игуадзэу Іоф ышІагъ. Янэу Нурыет къыгъэшІагъэм инахьыбэм къоджэ тхылъеджапіэм Іоф щишІагъ. Специалист къызэрыкіоу щыригъажьи, пэщэ ізнатіэм нэсыгъагъ, АР-м культурэмкіэ изаслуженнэ Іофыші.

Аслъан зэшищымэ анахыжъ. Иціыкіугъом къыщегъэжьагъэу кізу зыгорэ зэригъэшіэныр икіасэщтыгъ, еджэныр шіу ылъэгъущтыгъ, анахьэу хьисапыр, физикэр, химиер дэгъоу ышіэщтыгъэх, ахэмкіэ олимпиадэхэм ахэлажьэщтыгъ. А зэпстэумэ адакіоу спортыми пылъыгъ, зэнэкъокъухэм ахэлэжьэнэу игъо ифэщтыгъ.

– КІэлэегъэджэ дэгъухэр сиІагьэх, — еІо Аслъан, еджэныр шіу зэрильэгъущтыгьэр ахэм зэряшІушІагьэм къыкІигъэтхъызэ. — Лыхъурэе Хъаные хьисапымкІэ тыригьаджэщтыгь. Хэгъэгу зэошхом иветеранэу ЛІыхъурэе Аюбэ тарихъымкІэ тикІэлэегьэджагь, тикласс ипэщагь. Кіэлэегьэджэ дэгьугьэх физикэмкІэ тезыгъаджэщтыгьэ Артем Карагезян, физкультурэр тэзгьэшІыщтыгьэ Бэрэтэрэ Хьисэ. Ахэм шІэныгьэу къытатыгьэр ары нэужым еджэныр лъыдгъэкІотэнымкІэ зишІуагьэ къытэкІыгъэр.

Аслъан псэолъэшІ сэнэхьатым иціыкіугьом къыщегъэжьагъэу кіэхьопсыщтыгь. Илэгъу шъэожьыехэр космонавт е мэшіогъэкіуасэ хъущтхэу аіощтыгь, ежь унакізу ашіырэм еплъэу, чырбыщыр зэтезылъхьэрэм «волшебник» шіошізу лъыплъэу сыхьатыри щытын ылъэкіыщтыгъ. Ащыгъум адыгэ къоджэ шъэожьые ціыкіур хэгъэгум щызэльашіэрэ псэолъэшіхэм ащыщ хъуным егупшысэщтыгъэп.

Гурыт еджапІэр къызеухым сыд фэдэ факультети чІэхьан амал иІагь, дэгъу дэдэу зэреджагъэр къэзыушыхьатырэ тхылъыр ыІыгъыгь, ау ицІыкІугъом къыщыублагъэу зыфалІэрэ псэольэшІ сэнэхьатым блэкІыгъэп. Ащыгъум мэкъумэщ институтэу, джы университет, Краснодар дэтым псэолъэшІынымкІэ факультет апэрэу къыщызэІуахыгъагъ, джащ Аслъан итхылъхэр ритыгъэх, зыпари пэрыохъу къыфэмыхъоуи чІэхьагъ.

Еджэным шіульэгьоу фыриіэр ащи щыльигьэкіотагь. Кізу ишіэныгьэ къыхахьэрэр псынкізу къыубытыщтыгь, анахь дэгьоу еджэхэрэм ащыщыгь. Зэхэщэкіо чанэу зэрэщытыми къыдеджэхэрэм псынкізу гу къыльати, апэ купым, нэужым курсым япащэу ашіыгь. Ащ фэдиз іоф зыпшъэ иль кіалэм спортыр чіидзыгьэп, дзюдом, самбэм апыльыгь, зэнэкьокъухэм апэрэ чіыпіэхэр къащихьыщтыгь. Етіани, Асльан дахэу Кавказ ис льэпкъхэм якьашьохэр къышіыщтыгьэх.

— Общественнэ Іофыр сыдигьокіи къысфэкъиныгьэп. Чешскэ «Татрэм» (ар ижъыкіэ Чехием къыщашіыщтыгьэ автомашин) сыфэд сэ. Ар зыпари имылъэу нэкіэу щэтыфэкіэ ыльакьохэр зэблэухэзэ мэчэрэгьух, заушъэкіэ дахэу къекіокіых, — мэщхы Аслъан.

Асльан непэ льэгапізу зытетым нэсыным пае гьогу псынкіэп къыкіугьэр. 1980-рэ ильэсхэм акіэм псэольэші организациехэм япащэхэм техникэр пыутэу ащэжьыти, ціыфхэр лэжьапкіз ямыізу къагъанэщтыгъэх. Асльан зэхьокіыныгъэхэм къагъэщтагъэп. Псэолъэші сэнэхьатым хэшіыкі ин фызиіз ціыфхэр гъусэ ышіыхи Іофшіэныр лъигъэкіотагъ. Сыд фэдэрэ псэольэшіын е гъэцэкізжьын Іофшіэни аштэщтыгъ, шапхъэхэм адиштэу зыфэгъэзагъэхар ашіы-

ным, игъом атыным Аслъан ына!э тыригъэтыщтыгъ. Ащ фэдэу Іофш!эныр ш!у зэрильэгъурэм, щэ!агъэу и!эм яш!уагъэк!э хъызмэтш!ап!эр а охътэ къинхэм къахищыгъ. Арэу щытыми, арэп ежь зэрыгушхорэр, ц!ыфэу къыгоуцуагъэхэр, янэятэу сыдигъок!и к!эгъэкъон къыфэхъугъэхэр ары.

Нэхэе Аслъан зипэщэ АО-у «Краснодарская-1» зыфиlорэм субъектымкlи, цlыфхэмкlи мэхьэнэшхо зиlэ псэолъэ зэфэшъхьафыбэ Краснодар краимрэ Адыгеимрэ ащигъэуцугъ. Зэкlэми ацlэ къеlогъуай, ау... Гущыlэм пае, Тэхъутэмыкъое районым щылажьэрэ хъызмэтшlапlэхэу жъы хъугъэ пленкэм икlэрыкlэу нэмыкl пкъыгъохэр зыщыхашlыкlыжьырэр, lэшly-lyшlухэр къызщашlыхэрэр зычlэтхэр зиlэшlагъэр «Краснодарская-1-р» ары.

Джащ фэдэу псэупІэ комплексышхохэу «Москва», «Арбат», «Кутузовский» зыфиІохэрэр, Краснодар краим истанциеу льыр зыщатырэр, краим и Северскэ район къыщызэІуахыгъэ ныбжьыкІэ лагерэу «Дубрава» зыфиІорэр, Курганинскэ районым истаницэу Родниковскэм щагъэпсыгъэ реабилитационнэ Гупчэр зычІэт унэхэр, нэмыкІыбэхэр Нэхэе Аслъан зипэщэ предприятием ышІыгъэх. Социальнэ, промышленнэ е мэкъу-

мэщ хъызмэт псэуальэу квадратнэ метрэ мин 250-м ехъу, псэупІэ квадратнэ метрэу миллионым ехъу зэкІэмкІи Адыгеим, Краснодар краим ыкІи Тверской хэкум ащагъэуцугъ.

Аслъан игугъу къызыпшіыкіэ ар зыпарэми фэмыдэу, ыныбжь къыхэмыщэу, энергие мыухыжь зиіэ ціыф зэіухыгъэу зэкіэми къаіо. Чэщ-зымафэм зэшіуи-хынэу ащ ыкіуачіэ къыхьырэм фэдиз зыукіочіынэу щыіэр макіэ. Адыгеимрэ Пшызэ шъольыррэ гъэхъагъэу ащишіыгъэр зэкіэри къэіогъуай. Тынэу, ціэ пъапізу къылэжьыгъэр зы тхыль дэгъу хъущт... Ащ фэдиз зы щыіэныгъэ гъогу ціыфым щишіэн елъэкіы...

«Асльан гукІэгьушхо хэль, цІыфхэр шІу ельэгьу» аІо Пшызэ шьольырымрэ Адыгеимрэ ащыпсэоу ишІуагьэ зэригьэкІыгьэхэм. Ащ фэдэу шІу зыфишІагьэу е зэриІуагьэхэм япчъагьэ макІзу пІон плъэкІыщтэп. Ана-

хьэу нэжъ-Іужъхэмрэ сабыйхэмрэ ынаІэ зытетыр. Ветеран--чо еспевеситефа мехфоли мех ганизациехэм лъэшэу адеlэ, кіэлэціыкіухэм, зипсауныгьэ пыч фэхъугъэхэм апае зэхащэгьэ фондэу ишІуагьэ зэригьэкІыгьэр зэп ыкІи тІоп. Краснодар инароднэ хорхэм ащыщэу «Любаша» зыфиlорэм хэтхэр къызэрэфэразэхэр къагъэшъыпкъэжьыным, гуапэ щагъэхъуным пае адыгабзэкІэ орэд зэрагьэшІагьэу къаІо. Къызщыхъугьэ Теуцожь районым ит саугьэтхэм ягъэкіэжьыни ащ иіахьышхо

Джа зэкlэмэ адакlоу спортым джыри пылъ.

— Футболыр, волейболыр, теннисыр сикlасэх, — мэщхы Аслъан.

— Ильэс 25-рэ хьугьэу, мэфэку мафэ къэс футбол сешіэ. Тикомандэ бэшіагьэ зызэхэхьагьэр, кьулыкъу зэфэшъхьафхэм, хъызмэтшіапіэхэм япащэх нахьыбэу хэтыр, ау футболым зэкіэри зэфэдэ ешіы. Зы нэбгырэ ащыщ ушъхьагъу горэ къымыгъотэу, іофэу яіэр зэкіэ чіадзышъ, футбол ешіэнхэу мэфэку къэс къэкіох

Аслъанрэ ишъхьэгъусэу Гощнагъорэ шъаорэ пшъашъэрэ зэдапlугъ. Байзэт ятэ ильагъо теуцуагъ, ар псэолъэшl. Фатимэ медицинэм ылъэныкъокlэ зигъэзагъ, неврологэу loф ешlэ, Краснодар краим имедицинэ колледж ипащ, медицинэ наукэхэмкlэ кандидат. Къорэлъфэуыкlи пхъорэлъфэу Аслъан тфы иl. Ахэм ыпсэ зэрахэтlагъэм, ашlоигъор афишlэмэ гухэхъошхо зэрэхигъуатэрэм емызэщэу къытегущыlэн ылъэкlыщт.

Сыда ціыфэу шіу ылъэгъурэ сэнэхьатым илъэгапіэхэм анэсыгьэм, зиунагьо насып илъым узэрэфэльэіощтыр? Джащ тетэу сыдигьокіи насыпышіонэу, ыгукіэ чэфынэу, иіофшіэн гьэхъагьэу щишіыхэрэм ахэхьо зэпытынэу фэтэіо.



ХЪУЩТ Зар.

### Искусствэр — тибаиныгъ

# Орэдыр тарихъым къыщежьэ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгьо орэдыlo-къэшьокlo ансамблэу «Исльамыер» Адыгеим и Мафэхэу Москва щыкІуагьэхэм ахэлэжьагь.



Къэралыгъо гъэпсыкІэ иІэу Адыгеир зыпсэурэр илъэси 100 хьэм ФедерациемкІэ Советым ликэм и ЛІышъхьэу КъумпІыл

зэрэхъурэм фэгьэхьыгъэ зэха-

икъулыкъушІэхэр, Адыгэ Респуб-

Мурат, Адыгеим иліыкіохэр, культурэм июфышеэхэр, нэмыкхэри хэлэжьагьэх.

Лъэпкъ lənəlacəхэм яlэшlaгъэхэр хэушъхьафыкІыгъэу зэ-ІукІэгьум къыщагьэльэгьуагьэх. Пхъэм, гъучіым, шэкіым, фэшъхьафхэм ахэшІыкІыгьэ дышъэидагъэхэр пчыхьэзэхахьэм къэкІуагъэхэм ашІогъэшІэгьо-

ФедерациемкІэ Советым и Тхьаматэу Валентина Матвиенкэр зыјукјагъэхэм ащыщых дунаим щыціэрыю лъэпкъ іэпэІасэу Еутых Асе, хэдыкІынхэм апыщэгъэ ныбжьыкІэу Цэй Фаризэ, фэшъхьафхэри.

АР-м и Къэралыгъо ансамблэу «Ислъамыем» Къоджэбэрдыкъо Мыхьамэт, Хьатх Къокіасэ афэгъэхьыгьэхэр, нэмыкі ижъырэ адыгэ орэдхэр ыгьэжъынчыгъэх.

Урысыем, Адыгеим, Къэбэртэе-Бэлъкъарым, Къэрэщэе-Щэрджэсым янароднэ артистэу, «Ислъамыем» ихудожественнэ пащэу, композиторэу Нэхэе Аслъан ипроизведениеу «Ныдэлъф мэкъамэхэр», нартхэм афэгъэхьыгъэ рапсодиеу оркестрэм пае ытхыгъэр, нэмыкІхэри ансамблэм къыІуа-

– Адыгэхэм ятарихъ, яискусствэ, яшэн-хабзэхэр тиорэдхэмкіэ ціыфхэм алъытэгъэІэсых. Къэралыгъо гъэпсыкіэ тиіэу тыпсэузэ хэхъоныгъэу тшіыгъэхэм гуетыныгъэ **ин къытхалъхьэ**, — къытиlуагъ композиторэу Дмитрий Шостакович ыціэкіэ агъэнэфэгъэ шіухьафтыныр къызыфагьэшъошэгъэ Нэхэе Аслъан. — Ти Ліышъхьэу Къумпіыл Мурат, Правительствэм яшіуагъэкіэ мылъкоу тијэм хэхъо, автобус зэтегъэпсыхьагъ къытфащэфыгъ, музыкальнэ Іэмэ-псымэхэр тэгъэкіэжьых, творчествэм зетэгъэушъомбгъу.

«Ислъамыем» иконцертхэр Адыгеим, Урысыем ишъолъырхэм ащыкІощтых. Къэралыгьо гъэпсыкІэ иІэу Адыгеир зыпсэурэр илъэси 100 зэрэхъурэм ехьыл/эгъэ пчыхьэзэхахьэм зыфегьэхьазыры.

### Тикъэгъэлъэгъонхэр

## Гупшысэр лъэхъаным епхыгъ

Кьаугупшысыгьэ искусствэхэр портретхэм кьащыгьэльэгьонхэм афэгьэхьыгьэ Іофтхьабзэр Мыекьуапэ щызэхащагь.





Адыгэ Республикэм культурэмкІэ и Министерствэ исурэт къэгъэлъэгъуапІэ живописым, графикэм, скульптурэм, бгъэфедэн плъэкІырэ искусствэм яхьылІэгьэ ІофшІэгьэ 80 фэдиз щытлъэгъугь. Къыблэм исурэтыш 37-мэ я эпэ эсэныгъэ анахьэу къыхэдгъэщырэр цІыфым ипсэукіэ, шыіэныгъэр сурэтхэмкіэ Іупкіэу къызэрэтлъагъэІэсырэр ары.

А. Къуанэм МэщэбшІэ Исхьакъ ты-

рихыгьэ сурэтым «ТхакІом игупшысэхэр» фиусыгь. И. МэщбашІэр чІыопсым хаплъэ, гукІэ зылъыІэсырэр тхьапэм ригъэкіущтэу тэлъытэ. Ціыф ціэрыіохэу Тхьабысым Умарэ, Шъэожъ Розэ, Къуекъо Налбый, Нэгумэ Шорэ, нэмыкІхэм ясурэтхэр лъэгьупхъэх. Апашъхьэ ущытэу ящыІэныгъэ уфызэплъэкІыжьы. Бырсыр Абдулахь июфшагъэу Беданыкъо Муталибэ фэгъэхьыгъэр 1985-рэ илъэсым ышІыгъ. А лъэхъаным щыІэныгъэм еплъыкізу фыриіагъэр непэрэ уахътэм къырипхыжьы шіоигъоу А. Бырсырым зэгьэпшэнхэр ешіых. ІофшІэным ицІыф ынэгу зэІухыгъэу нэплъэ-

Бырсыр Абдулахьрэ общественнэ Іофышіэшхоу Мэщфэшіу Нэдждэтрэ сурэтхэм яплъыхэзэ язэдэгущы эгъу къыушыхьатыгъэр исэнэхьат фэшъыпкъэр имурадхэм нахьышІоу афэкІон зэрилъэкІырэр ары.

М. Тыгьужъым исурэтхэу «Адыиф», «Къызбэч» зыфиюхэрэр лъэпкъым ифольклор, итарихъ щыщых. Къызбэч шыу блан, дахэу фэпагьэ, уегьэгушхо. Адыиф исурэт уеплъызэ, гъыбзэ орэдэу къыфаюрэр, шым тес псэлъыхъом ыгу ихъыкІырэр гум «щэчэрэгъух». Шіулъэгъу къабзэм зэфищагьэх, ау янасып зыдалъэгъужьынэу уахътэ къякІугъэп...

М. Гъогунэкъом иlэшlагъэу «Поэмэм икъэхъукіэ» гъашіэм жъы щыхъурэп. Бзылъфыгъэм, хъулъфыгъэм ящыlакlэ епхыгьэ едзыгьохэр, щагум дэт былымхэр къегъэлъагъох. Р. Хъуажъым текІоныгъэр къыдэзыхыгъэм исурэт пхъэм хишіыкіыгь. ЛІыхъужъныгъэм ціыфыр зэрипіурэр Іофшіагьэм іэшіэхэу къыхэогьэшы.

Т. Къатым, Э. Овчаренкэм, Б. Воронкиным, А. Манакьян, А. Хьапыщтэм, В. Баркиным, В. Ждановым, А. Шекоян, Г. Бжьэумыхъум, фэшъхьафхэм ятворчествэ гум рехьы. Фондым къыхахыгьэ Іофшіагьэхэр бэдзэогъум и 17-м нэс Мыекъуапэ къыщагъэлъэгьоштых.

### Тиконцертхэр

# **BIVCBII**



Композиторэу С. В. Рахманиновыр къызыхъугъэр илъэси 150-рэ зэрэхьурэм фэгъэхьыгъэ концертхэр Урысыем щэкох.

Хэгъэгум илъэпкъ проектэу «Культурэр» щыІэныгъэм щыпхыращызэ, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо филармоние пчыхьэзэхахьэр щызэхащагъ. Москва и Къэралыгъо академическэ филармоние иконцертнэ залэу С. В. Рахманиновым ыцІэ зыхырэм щыкІогьэ пчыхьэзэхахьэр Урысыем къыщагъэлъэгъуагъ. Урысыем и Лъэпкъ филармоническэ оркестрэ идирижерыр Владимир Спиваков. Ар япащэу Ева Геворгян (фортепиано) С. В. Рахманиновым ипроизведениехэр къырагъэlyа-

Москва щыкІогъэ концертыр Адыгэ Республикэм и Къэралыгьо филармоние къыщагъэлъэгъуагъ. Искусствэр зышіогьэшіэгьонхэр пчыхьэзэхахьэм еплъыгъэх. Дунаим щыцІэрыІо дирижерэу В. Спиваковым, оркестрэм хэтхэм концертым ІэпэІэсэныгьэ ин къыщагъэлъэгъуагъ.

НэкІубгьор зыгьэхьазырыгьэр ЕМТІЫЛЪ Нурбый.

«Адыгэмакь» Бэдзэогъум и 16, 2022-рэ илъэс

# Журналэу «Зэкъошныгъэм» имэфэкІ

Литературнэ-художественнэ альманахэу «Зэкьошныгьэм» иапэрэ номер къызыдэк Іыгьэр ильэс 75-рэ мэхьу.







Адыгэ литературэ ныбжыкІэм лъэбэкъу теубытагьэхэр ышІынымкІэ щэч -едевых уещент ентруши шв пентех кІуагъэм. АдыгабзэкІэ произведениехэм яапэрэ сборникэу «Адыгэ Іэдэбыят угьоигьэхэр» 1924-рэ ильэсым къыдэкІыгь. Аш къыкІэлъыкІуагьэх «Псаль» (1925), «Адыгэ шъхьафит» (1929), «ИлъэсипшІ» (1932) зыфиІорэ сборникэу Адыгэ автоном хэкур зызэхащагъэр илъэси 10 зэрэхъурэм ипэгьокІыгьэр. 1934 — 1941-рэ ильэсхэм ильэс пэпчь къыдэкІыгъ литературнэ-художественнэ сборникэу «Тихахъо» («Наш рост»). 1947-рэ илъэсым къыщегъэжьагъэу Адыгэ тхэкІо организацием ишІэ хэльэу, ишІоигъоныгъэкІэ литературнэ-художественнэ альманахэу «Зэкъошныгъэр» къыдэкІы хъугъэ. Ащ иапэрэ тедзэгъу адыгэ тхакІохэу Т. КІэращэм, А. ХьэдэгьалІэм, Хъу. Андырхъуаем япроизведениехэр къыдэхьагъэх. Урыс усакІохэу А. Алигер ытхыгьэмэ ащыщх усхином Къырымызэ адыгабзэкІэ зэридзэкІыгъэхэр ыкІи Н. Некрасовым ипроизведениехэу Пэрэныкъо Мурат зэридзэкІыгьэхэр къыдэхьагьэх. А уахътэм, зэо кІэзыжь лъэхъаным, альманахыр ильэсым зэ къытырадзэштыгъ. ЩыІэныгъэр игъорыгьоу нахь зыпкъ иуцожьыщтыгь ык/и Адыгэ автоном хэкум лъэныкъуабэкІэ гьэхъагьэхэр ышІыхэу ригьэжьагь: мэкъумэщымкіэ, промышленностымкіэ,

гъэсэныгъэ-шІэныгъэмкІэ, культурэмкІэ, литературэмкіэ, Лъэпкъ литературэ ныбжыккы ини тхакюхэм. усакіохэм нахь зэхашіэ мэхьу, ятворчествэ лъэныкъуабэкІэ гъэзагъэу къызэраушыхьатыщтым Іоф дашІэ.

1964-рэ илъэсым къыщыублагъэу альманахыр илъэсым 4 къыдэкІы мэхъу. Зэльашіэрэ тхэкіошхоу, литературэр зищыюныгьэ шъыпкъэ хъугьэу, Адыгэ тхак юхэм я Союз и Правление итхьаматэу Мэщбэш Іэ Исхьакъ игуапэу журналым июфхэр зэрэкіэкіыгъэмкіэ къыддэгощагь:

ТапэкІэ альманахыр илъэсым зэ къыдэкІыщтыгъ, ар икъоу цІыф жъугъэхэм зэрищыкіагьэм фэдэу аіэкіэхьанэу хъущтыгъэп, нахьыбэрэмкІэ тхэкІо нахьыжь зыщыпліым ятхыгьэхэр ары ащ дэтыгьэхэр, тучанхэм заратыкіи, хъатэу амыщэфэу ателъыщтыгъ. А зэкІэм ялъытыгъэу, шІэгъэн фаем сегупшысагъ: журналым къыдэхьэрэ темэхэм ыкlи авторхэм ахэгъэхъогъэныр, кlэлэцlыкіухэм апаехэр ащ гуадзэу фэшіыгьэныр, публицист жанрэр гъэлъэшыгъэныр, хэкум ицІыф пэрытхэм — лэжьэкІо Іапшъэхэм, щыІэкІакІэм зылъэкІ-кІуачІэ дехидем естеПисих медехесихстивсех къыдэгъэхьэгъэнхэр, журналым ыкlуачlэ нахь гъэлъэшыгъэныр, тхэкІэ тэрэз зыІэкІэлъхэр хэгьэлэжьэгьэнхэ фэягьэх.

Адыгэ лъэпкъым автоном щы ак Іэр

зэригьотыгьэр, хэкум шюу ышіэрэр, ылэжьырэр къиІотыкІыгъэн фэягъ. Мы -дел — дестиедель ејунихојшеси мифој тием ихэку комитет пропагандэмкІэ иотдел зыфэбгъэзэныр, уяупчІыжьыныр, Іизын къызыуатыкіэ, Іофыр лъыбгъэкіотэныр. Арэуштэу сэ сшъхьэкІэ сшІыгьэ, пропагандэмкІэ отделым ипащэу щытыгьэ Натхъо Чэмал зэкІэ зыфэсэІуатэм, сишІошІ-еплъыкІэ къыдыригъэштагъ.

- Апэрэ лъэхъаным «Зэкъошныгъэр» нэкІубгьо 12 зэрэхъущтыгьэр ыкІи зэ илъэсым къызэрэдэкІыщтыгьэр. 1964-рэ илъэсым къыщыублагьэу «Зэкъошныгьэр» мэзищым зэ, илъэсым 4 къыдэкlы мэхъу. Къыдахьэрэ темэхэр нахь зэфэшъхьафхэу, хэкум щыхъурэ-щышІэрэ Іофыгьохэр зыщыкІэгьэтхъыгьэ гущы-Іэхэр, адыгэ литературэм зызэриштэрэм ищысэхэр, прозэр, поэзиер, кlэлэцlыкіухэм апае атхыхэрэр шъхьафэу, критикэр ыкІи библиографиер, очеркхэр, фельетонхэр нахь игьэкІотыгьэу къыдахьэхэ хъугъэ. Журналым итеплъи къы-Іуатэрэм диштэу, ыкІышъо ренэу лэжьэкІо е сабый гушІубзыур, адыгэ пшъэшъэ дэхэ лъэгъупхъэр, къэшъокіо ціыкіухэр тетхэу, къызызэгопхыкіи, къыіуатэрэм диштэрэ сурэтыр дэшіыхьагьэу, нахь зиштагъэу къыдэкІы мэхъу. ЫпэкІэ фэмыдэжьэу, тызэригьэгумэкізу, тызэрегугъурэм нэмыкіэу, ціыфхэр — адыгэхэр кіэтэгьатхэх, ар зэфэдэкіэ Адыгэ

хэкум щашіэ мэхъу. Я 60 — 70-рэ илъэсхэм хэпшІыкІэу, усэн-тхэн зэчый зыхэлъхэри нахьыбэу къэнэфагьэх — Д. Нэхаер, Н. Къуекъор, Н. Бэгъыр, Къ. КъумпІылыр, мыхэм анэмыкІхэри.

Адыгэ литературэм итемэхэми нахь заушъомбгъу, ахэр нахь гъэшІэгъонэу къиІотыкІыгъэ мэхъу. Аузэ журналэу «Зэкъошныгъэр» адыгэ щыІэкІэ-псэукІэм щыщ мэхъу. Ащ пІуныгъэ-гъэсэныгъэ мэхьанэшхо зэриІэр къэнафэ. НэкІубгъуитІу хъоу кІэлэцІыкІухэм апаекіэ «Жъогъобын» цізу зыфэтшіыгьэр дэдагъэу къыдэкІыщтыгъ. Адыгабзэр, адыгэ литературэр зые льэпкьым а зэкІэм нахь пэблагьэ ашІыщтыгь, унашьо пэпчъ ар арыхьэ хъугъэ, кІэтхэгъур дэгьоу рекіокіыщтыгь.

— Хэта мы уахътэм «Зэкъошныгьэм» иредакторыгьэр?

– 1964-рэ илъэсым «Зэкъошныгъэм» иапэрэ номерэу къыдэкІыгъэм иредак--орыгьэр ык/и мы Іоф иныр лъызгъэк/отагьэр тхэкІо нахыыжьэу Д. Кэстанэр ары. Редколлегием нэбгыриплі хэтыгь, сэри ахэм сащыщыгъ.

— Непэрэ мафэм къыдэкІырэ жүрналэу «Зэкъошныгъэм», нахь тэрэзэу къэпюн хъумэ, «Литературнэ Адыгеим» ыкіи кіэлэціыкіухэм апаекіэ адыгабзэкіи ыкіи урысыбзэкіи къыдэкІыхэрэ «Жъогъобыным», «Родничок Адыгеи» зыфиюрэм яредактор шъхьа-Іэр оры. Зыкъагъэшъыпкъэжьа мы журналипл ым?

- Уиамал-лъэкІ нахь пытэ къэс, піуныгьэ-гьэсэныгьэми нахь зештэ. Непэ ти Адыгэ Республикэ литературнэ-художественнэ ыкІи общественнэ-политическэ журналхэу «Зэкъошныгъэр», «Литературнэ Адыгеир», кlэлэеджакlохэм апае «Жъогъобыныр» ыкІи «Родничок Адыгеир» къызэрэщыдэкІхэрэр тилитературэ зызэриштагьэм, зэрэхахьорэм, литературэр, щыІэныгьэр кІэлэцІыкІухэм шІу ягъэлъэгъугъэнхэмкІэ, ягупшысэ хэгьэхьогьэнымкіэ ыкіи зыкъызэіуегьэепэн хеіиг охшень сымка еіммінестых мы журналхэм якъыдэгъэкІын тхакІохэм, усакІохэм язакьоп дэлажьэхэрэр. Къэтхэх шІэныгъэлэжьхэр, журналистхэр, сурэтышіхэр, ціыф іуш къызэрыкіохэр; езыдь ахэтых зиепльыкіэ-шіошіхэр адыгэ литературэм ипроизведение зэфэшъхьафхэмкІэ гъэшІэгьонэу къизыІотыкІыхэрэр, тхэн-гупшысэным пыщагъэхэу, зэчый зыхэлъхэр. ТикІэлэцІыкІухэри джащ фэдэх, «Жъогъобыным» ыкІи «Родничокым» къэтхэх, усэ ціыкіухэр, ясурэтхэр, пшысэхэр кьагьэхых, джаузэ гупшысэ дунаим хэуцох.

– Тхьауегъэпсэу, Исхьакъ, уахътэ гъэмкіэ.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

### «Таврида.АРТ» зыфиІорэм зыфагъэхьазыры

Фестивалэу «Таврида.АРТ» зыфиlорэр шышъхьэlум и 15-м къыщегьэжьагъэу и 19-м зэхащэщт.

Хабзэ зэрэхъугьэу, Іоф- мы поддержки молодежи тхьабзэр Республикэу Къырым щыкощт. Культурэмкіэ, искусствэмкіэ ыкіи креативнэ индустриемкІэ лъэныкъо зэфэшъхьафхэм афэгъэзэгъэ арт-еджэпІэ льыр зэфэшъхьафхэм къа- Музыкант ныбжьыкІэхэм 20 ащ зэрипхыщт.

«Молодежь России» зыфигорэм къндыхэлънтагъзу фестивалыр зэхащэ.

Мы илъэсым ар яплІэнэрэщт. Урысыем ишъорыкІыгъэ ныбжьыкІэхэр Льэпкь проектэу «Гъэ- ащ щызэрэугьоищтых, шІэ- Іохэу Баста, Лолитэ ыкІи и 17-м Лолитэ орэдхэр сэныгъэм» ишъолъыр про- ныгъэу, опытэу aləklэ- нэмыкіхэр Іофтхьабзэм къаіощтых. Джащ фэдэу «tavrida.art» зыфиіорэм ращыным фэгъэсэгъэнектэу «Развитие систе- лъымкІэ зэдэгощэщтых. хэлэжьэщтых.



ягъусэхэу орэдыю ціэры- шъхьэіум и 16-м Баста,

Зэрагьэнафэрэмкіэ, шы-UMA2RMAN, Ваня Дмит- зыщатхынэу щытыгь. Ыпкlэ хэр ары.

риенкэм, Александр Па- хэмылъэу шоу 300 фэдиз-Александр Ивановым ыкІи купэу «Рондо» зыфиІорэм гьоныгьэ зиlэхэр яплъынхэ альэкіыщт. Ащ дакіоу модэм ифестиваль, театушехования желем ж якъэюн, спортым, гъэсэныгъэм япхыгъэ Іофтхьабзэхэм ахэлэжьэнхэ амал ныгьэу, опытэу аlэкlэльымяІэщт.

АРТ-м» еплъы зышІоигьо-

найотовым, ST, Burito, мэ, къэгъэлъэгьон зэфэшъхьафхэм, урыс культурэм зыкъегъэІэтыжьыгъэ--вахтфо! еслыахеслеф мын -ио!ш мехнослесслесаяк бзэхэм ахэр яплъынхэ амал яІэщт.

Пшъэрылъ шъхьаІэу зэежь зэхалъхьэгъэ орэдхэм жьыгьэр форумым къырагъэблэгьэрэ ныбжыкІэхэр нэІуасэ зэфэхъунхэр, шІэкІэ зэдэгощэнхэр, цІыф Фестивалэу «Таврида. ціэрыюхэм гушыіэгъу афэхъунхэр, зэхахыгъэр нэхэр бэдзэогьум и 15-м нэс ужым яюфшэн щыпхы«Адыгэ макь» Бэдзэогьум и 16, <u>2022-рэ ильэ</u>с

# Адыгэ Республикэм хэдзынхэмк Гэ и Гупчэ комиссие иунашъу

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкlэ и Гупчэ комиссие итхьаматэ ихэдзын ехьылlагъ

Федеральнэ законэу N 67-р зытетэу «Урысые Федерацием игражданхэр хэдзынхэм ыкlи референдумым ахэлэжьэнхэмкlэ фитыныгъэу яlэхэм ягарантие шъхьаlэхэм яхьылlагъ» зыфиlорэм ия 28-рэ статья ия 4-рэ ыкlи ия 13-рэ пунктхэм, Адыгэ Республикэм и Законэу N 129-р зытетэу «Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкlэ и Гупчэ комиссие ехьылlагъ» зыфиlоу 1999-рэ илъэсым мэкъуогъум и 1-м къыдэкlыгъэм ия 10-рэ статья иа 1-рэ ыкlи ия 5-рэ lахьхэм, джащ фэдэу Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкlэ и Гупчэ комиссие и Тхьаматэ хэдзыгъэнымкlэ шъэф мэкъэтынэу кlуагъэм икlэуххэм афэгъэхьыгъэ протоколэу N 1-у лъытэкlо комиссием зэхигъэуцуагъэм атегъэпсыхьагъэу Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкlэ и Гупчэ комиссие унашьо ышlыгъ:

1. Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкІэ и Гупчэ комиссие и Тхьаматэу Сэмэгу Нурбый Амэрбый ыкьор хэдзыгъэнэу.

2. Мы унашъор республикэ гъэзетхэу «Советскэ Адыгеимрэ» «Адыгэ макьэмрэ» кьыхягъэутыгьэнэу.

и Гупчэ комиссие и Тхьаматэу Н. А. СЭМЭГУ Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкіэ и Гупчэ комиссие исекретарэу Ф. З. ХЬАЦІАЦІ

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкіэ

къ. Мыекъуапэ, бэдзэогъум и 11, 2022-рэ ильэс N 1/1-8

# Адыгэ Республикэм хэдзынхэмк Гэ и Гупчэ комиссие иунашъу

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкlэ и Гупчэ комиссие и Тхьаматэ игуадзэ ихэдзын ехьылlагъ

Федеральнэ законэу N 67-р зытетэу «Урысые Федерацием игражданхэр хэдзынхэм ыкlи референдумым ахэлэжьэнхэмкlэ фитыныгъэу яlэхэм ягарантие шъхьаlэхэм яхьылlагъ» зыфиlорэм ия 28-рэ статья ия 8-рэ ыкlи ия 13-рэ пунктхэм, Адыгэ Республикэм и Законэу N 129-р зытетэу «Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкlэ и Гупчэ комиссие ехьылlагъ» зыфиlоу 1999-рэ илъэсым мэкъуогъум и 1-м къыдэкlыгъэм ия 10-рэ статья иа 1-рэ ыкlи ия 5-рэ lахьхэм, джащ фэдэу Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкlэ и Гупчэ комиссие и Тхьаматэ хэдзыгъэнымкlэ шъэфмэ къэтынэу кlуагъэм икlэуххэм афэгъэхьыгъэ протоколэу N 2-у лъытэкlо комиссием зэхигъэуцуагъэм атегъэпсыхьагъэу Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкlэ и Гупчэ комиссие унашьо ышlыгъ:

1. Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкіэ и Гупчэ комиссие и Тхьаматэ игуадзэу Майор Елена Николай ыпхъур хэдзыгъэнэу.

2. Мы унашъор республикэ гъэзетхэу «Советскэ Адыгеимрэ» «Адыгэ макьэмрэ» кьыхягьэутыгъэнэу.

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкlэ и Гупчэ комиссие и Тхьаматэу Н. А. СЭМЭГУ

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкіэ и Гупчэ комиссие исекретарэу Ф. З. ХЬАЦІАЦІ

къ. Мыекъуапэ, бэдзэогъум и 11, 2022-рэ ильэс N 1/2-8

# Адыгэ Республикэм хэдзынхэмк Гэ и Гупчэ комиссие иунашъу

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкlэ и Гупчэ комиссие исекретарь ихэдзын ехьылlагъ

Федеральнэ законэу N 67-р зытетэу «Урысые Федерацием игражданхэр хэдзынхэм ыкlи референдумым ахэлэжьэнхэмкlэ фитыныгъэу яlэхэм ягарантие шъхьаlэхэм яхьылlагъ» зыфиlорэм ия 28-рэ статья ия 8-рэ ыкlи ия 13-рэ пунктхэм, Адыгэ Республикэм и Законэу N 129-р зытетэу «Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкlэ и Гупчэ комиссие ехьылlагъ» зыфиlоу 1999-рэ ильэсым мэкъуогъум и 1-м къыдэкlыгъэм ия 10-рэ статья ия 2-рэ ыкlи ия 8-рэ lахьхэм, джащ фэдэу Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкlэ и Гупчэ комиссие и Тхьаматэ хэдзыгъэнымкlэ шъэф мэкъэтынэу кlуагъэм икlэуххэм афэгъэхьыгъэ протоколэу N 3-у лъытэкlо комиссием зэхигъэуцуагъэм атегъэпсыхьагъэу Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкlэ и Гупчэ комиссие унашъо ышlыгъ:

1. Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкіэ и Гупчэ комиссие исекретарэу Хьаціэціэ Фатимэ Зауркъан ыпхъур хэдзыгъэнэу.

2. Мы унашъор республикэ гъэзетхэу «Советскэ Адыгеимрэ» «Адыгэ макьэмрэ» кьыхягьэутыгьэнэу.

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкlэ и Гупчэ комиссие и Тхьаматэу Н. А. СЭМЭГУ

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкіэ и Гупчэ комиссие исекретарэу Ф. З. ХЬАЦІАЦІ къ. Мыекъуапэ,

бэдзэогьум и 11, 2022-рэ ильэс N 1/3-8

# Адыгэ Республикэм и Конституционнэ закон

Адыгэ Республикэм и Конституцие гъэтэрэзыжынхэр фэшlыгъэнхэм ехьылlагъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгьо Совет — Хасэм 2022-рэ ильэсым мэкьуогьум и 8-м ыштагь

(Къызыкюльыкюрэр бэдзэогъум и 6-м къыдэкюгъэ номерым ит).

в) Адыгэ Республикэм игъэцэкlэкlо къулыкъухэмрэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ инэмыкl къулыкъухэмрэ зэрэзэдэлэжьэщтхэ шlыкlэмкlэ егьэгьуазэх, Урысые Федерацием ихэбзэгьэуцугьэ диштэу Адыгэ Республикэм игъэцэкlэкlо къулыкъухэр гъэцэкlэкlо хабзэм ифедеральнэ къулыкъухэм, ахэм ячlыпlэ къулыкъухэм, чlыпlэ зыгъэlорышlэжьынымкlэ къулыкъухэм, Урысые Федерацием ихабзэ исистемэ зыкl хэхьэрэ нэмыкl къулыкъухэм зэрадэлэжьэщтхэ шlыкlэр егъэнафэ;

- г) Адыгэ Республикэм и Конституцие диштэу Адыгэ Республикэм игъэцэкlэкlо къулыкъухэм ясистеми ягъэпсыкlи егъэнафэ;
- д) Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет зэхещэ, ар зэрэзэбгыратІупщыжыырэм ехьылІэгъэ унашъори
- е) Адыгэ Республикэм и Къэралыгьо Совет Хасэм къызэрэдыригъаштэрэм тетэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхьамати, Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэ игуадзэхэри ІэнатІэхэм аlуегъахьэх ыкlи alyeгъэкІыжьых;
- ж) Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иІофшІэн илъэныкъо шъхьа-Іэхэр къегъэнафэх;

з) мы Конституцием ия 70-рэ статья иа 1-рэ пункт иподпунктэу «г»-м диштэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет Іоф зэришІагъэм ехьылІэгъэ отчетхэу, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм къыгъэхьазырыгъэ ІофыгъохэмкІэ отчетхэу илъэс къэс къышІыхэрэр Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм рехьылІэх;

и) фитыныгъэ и Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм изимычэзыу зэхэсыгъо зэlугъэкlэгъэным кlэдэунэу, джащ фэдэу Адыгэ Республикэм и Конституциекlэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм фагъэнэфэгъэ пlалъэм нахъ пасэу Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэу хадзыгъакlэм иапэрэ зэхэсыгъо зэlуигъэкlэнэу;

к) совещательнэ голос иІэу Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм иІофшІэн хэлэжьэн фит;

л) Урысые Федерацием ишьольырхэм яхабээ зэрэзэхащэрэм ехьылlэгьэ федеральнэ законым кьызэрэщыдэльытэгьэ шlыкlэм тетэу Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм иполномочиехэр ипlальэм къыпэу зэригъэтlыльыжьхэрэм ехьылlэгъэ унашъорыштэн фит:

м) федеральнэ законхэмкіэ ыкіи (е) Адыгэ Республикэм изаконхэмкіэ чіыпіэ зыгъэіорышіэжьынымкіэ къулыкъухэм афэгъэзэгъэ къэралыгъо полномочие заулэхэр чіыпіэ зыгъэіорышіэжьынымкіэ къулыкъухэм зэрагъэцакІэхэрэм гъунэ лъыфыгъэнымкІэ муниципальнэ образованием ипащэ, чІыпІэ администрацием ипащэ пшъэрылъэу иІэхэр зэримыгъэцакІэхэрэм е зэрищыкІагъэм лъыкІахьу ахэр зэримыгъэцакІэхэрэм пае фигъэпытэнэу, выговор ритынэу фитыныгъэ иІ:

н) муниципальнэ образованием ипащэ, чіыпіэ администрацием ипащэ иізнатіз іуигъэкіынэу фитыныгъэ иі Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэ мы статьям иподпунктэу «м»-м диштэу муниципальнэ образованием ипащэ, чіыпіэ администрацием ипащэ зыфигъэпытэгъэ, выговор зыритыгъэ нэуж мазэм къыкіоці иполномочиехэм ашъхьэдэмыкізу щыкіагъэу къыфалъэгъугъэхэр зыдимыгъэзыжьхэкіэ:

о) чіыпіэ зыгъэюрышіэжьыным ехьыліэгъэ федеральнэ законым къызэрэщыдэлънтэгъэ шіыкіэм тетэу фитыныгьэ иі муниципальнэ образованием иліыкіо къулыкъу зыфигъэзэнэу муниципальнэ образованием илашэ иіэнатіэ іугъэкіыжыльным фэгъэхьыгъэу, чіыпіэ зыгъэюрышіэжьынымкіэ къулыкъум ипшъэрыльхэр ренэу ымыгъэцакіэхэ зыхьукіэ;

п) гьэцэкіэкіо хабзэм ифедеральнэ къулыкъухэмрэ Адыгэ Республикэм игъэцэкіэкіо хэбзэ къулыкъухэмрэ яполномочиехэм ащыщхэр зэрафагъазэхэрэм ехьыліэгъэ зэзэгъыныгъэхэр адешіы;

- р) Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет ипроект, Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет зэрагьэцэкlагьэм ехьылlэгьэ отчетыр, Адыгэ Республикэм икьэралыгьо программэхэр зэрагьэцакlэхэрэм фэгьэхьыгьэ докладыр Адыгэ Республикэм и Къэралыгьо Совет Хасэм рехьылlэх;
- с) Адыгэ Республикэм и Кьэралыгъо Совет Хасэм илъэс къэс тхылъ lэкlегъахьэ;
- т) федеральнэ хэбзэгьэуцугьэмрэ Адыгэ Республикэм ихэбзэгьэуцугьэрэ адиштэу Адыгэ Республикэм игьэцэкіэкіо къулыкъухэм япащэхэри, нэмыкі пащэхэри Іэнатіэхэм аlуегъахьэх ыкіи alyeгъякіыжьых:
- у) Адыгэ Республикэм иофициальнэ ліыкіохэр егъэнафэх ыкіи ізнатізм іуегъэкіыжьых;
- ф) Урысые Федерацием и Конституционна Хьыкум зыфигъэзэнэу фитыны-
- x) Адыгэ Республикэм икьэралыгъо тынхэр афегъэшъуашэх;
- ц) Адыгэ Республикэм и Лышъхьэрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрацие зык
- ч) федеральнэ законхэм, Адыгэ Республикэм и Конституцие, Адыгэ Республикэм изаконхэм адиштэу нэмык полномочиехэри егъэцак эх.

(Джыри къыкІэлъыкІощт).

Гандбол. Суперлига

# Лъапсэм къыфэзыгъэзэжьырэр лъэкІуатэ

Мыекьопэ гандбол бзыльфыгьэ командэу «АГУ-Адыифым» 2022 — 2023-рэ ильэс зэнэкьокьум зыфегьэхьазыры.

- Суперлигэм командэ 13 щызэдешіэщт. 2021 2022-рэ ильэс зэнэкъокъум аужырэ чіыпіэр къыщыдэзыхыгъэ «Уфа-Алиса» зыфиіорэр суперлигэм хагъэкіыгъ, къытиіуагъ «АГУ-Адыифым» итренер шъхьаіэу, Урысыем изаслуженнэ тренерэу Александр Реввэ.
- Китаим икомандэу «Феникс» зыфиГорэр, «Балтийская Заря» Санкт-Петербург суперлигэм къызэрэхэхьагьэхэм сыда къяпГолГэштыр?
- «Фениксыр» Москва щешіэщт. Китаим тыкіон ищыкіагьэп. Санкт-Петербург иклуб хэгьэгум изэнэкьокьоу апэрэ купым щыкіуагьэм кыхэкіыгь.
- Суперлигэр купитІоу гощыгьэу 2021 2022-рэ ильэс зэнэкьокьум шьухэлэжьагь. ИшІуагьэ къзкіуагьа?
- Урысыем гандболымкіэ и Федерацие командэхэм яльэіухэр къыдилъытэхи, нахьыпэкіэ тызэрешіэщтыгьэм фэдэу зэнэкъокъур зэхищэнэу унашъо ышіыгь. Суперлигэр мыгощыгъэу командэхэр зэдешіэщтых. Купитіоу тызэрагощыгъагъэм ишіуагъэ къэкіуагъэп.

### — «АГУ-Адыифым» хэта хэкІыжьыгьэр?

— Ар упчіэ шъхьаіэхэм ахэсэльытэ. Алина Морозовар, Юлиана Скнарь «Кубань» Краснодар аштагъэх. Къэлэпчъэіутэу Дарья Ламзинар дэгьоу ешіэщтыгь, ау гандболым хэкіыжынэу рихъухьагъ. Унагьо ихьанэу зигъэхьа-



зырыгь. Маргарита Дмитриевар гандболым хэкlыжьы.

#### — Хэта къежьугьэблэгъагъэр?

Къэлэпчъэlутэу Регина Якуповар, 2021 — 2022-рэ ильэс зэнэкъокъум къэлапчъэм Іэгуаор гъогогъуи 127-рэ дэзыдзагъэу Екатерина Голуновар клубэу «Адыифым» тштагъэх. ТІури «Уфа-Алисэм» щешІэщтыгъэх. Элина Сиднинар «Динамо» Волгоград къыхэтщыгъ, ыпэкІэ щешІэ.

### — Александр, зэхьокІыныгьэхэр зэдгьапшэхэ тшІоигьу. «Адыифыр» нахь пытэ хьугьа?

- СшІэрэп. Зэнэкъокъум къыгъэлъэгъощт зэхъокІыныгъэхэм яшІуагъэу къэкІощтыр.
- «Адыифыр» иешІакІэ лъыхьун, сэнаущыгьэ зыхэлъ ныбжьыкІэхэр

#### «Адыиф-2-м» къыхищынхэ фаеу зыльытэрэмэ адеогьашта?

- Адезгъаштэ сшІоигъу. ГандболымкІэ спорт еджапІэ тиІ, кІэлэцІыкІухэр, ныбжьыкІэхэр щытэгъасэх. Ахэр арых тигугъапІэхэр.
  - Гандболым хэгьозагьэхэу опыт ин зи Гэхэр къежьугьэблэгьэнхэу шъуегупшыса?
- «Адыифыр» ауж къинэрэ клубхэм ащыщ. Опыт ин зиlэ ешlакlо Мыекъуапэ къебгъэблэгъэныр къин. Тиамалхэр къыдэтэлъытэх...
- Пшъэрыль гъэнэфагьэ шъуиІзу илъэсыкІз ешІз-гьум шъухэлэжьэщта?
- Апэ ит команди 8-мэ тахэфэным тыфэбэнэцт.
- Зэнэкъокъур сыдигьо ежъугъэжьэщт?



- Іоныгьом и 10-м «Луч» Москва Мыекъуапэ тыщыlукlэнэу щыт. Джырэ уахътэ стадионым, Мыекъуапэ имэзыжъыехэм, спорт псэуальэхэм «Адыифым» защегьэхьазыры. Ешlакlохэм кlyaчlэр апсыхьэ.
- Мэшэлахь. Мыекъуапэ экьыр щыкъабз, чІыопсыр дахэ, къушъхьэпсхэм гур къаІэты.
- Адыгеир шъолъыр гъэшlэгьон, зыщыпсэурэ чlыпlэр дахэшь, дэхэ дэд. Зекlо къакlохэрэм, хьакlэхэм типсэукlэ ашlогъэшlэгьон. Республикэм, клубэу «Адыифым» спортсмен цlэрыlуабэ щагъэсагъ. Адыгеим и Ліышъхьэу Къумпіыл Мурат тызыlокіэм, тимурадхэм игъэкlотыгъэу татегущыlагъ. «Адыифым» хэхьоныгъэхэр ышlынхэм тишъыпкъэу іоф дэтшlэщт. Джэнчэтэ Султіан льапсэ зыфишіыгъэ гандбол клубым ишэн-хэбзэшlухэр къэlэтыжьыгъэнхэм тыпылъ.

### — Спартакиадэр апэрэ ушэтыпІэ шъуфэхъущт.

- Шышъхьэlум и 20 29-м Урысыем и Спартакиадэ тыхэлэжьэщт. Егъэжьэпlэшlум лъэпсэшlу щытшlы тшlоигъу.
- Шъуимурадхэр къыжъудэхьунхэу шъуфэтэІо.
- Тхьауегьэпсэу.

Зэхэзыщагъэр ык и къыдэзы-гъэк Іырэр:
Адыгэ Республикэм лъэпкъ Іофхэмк Іэ, Іэк Іыб къэралхэм ащы-псэурэ тилъэпкъэгъухэм адыря Із ээпхыныгъэхэмк Із ык и къэбар жъугъэм иамалхэмк Із и Комитет Адресыр:ур. Крестьянскэр, 236

#### Редакциер зыдэщы Гэр: 385000, къ Мыскъуапэ

къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

### **Телефонхэр:** приемнэр: 52-16-79,

### E-mail: adygvoice@ mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр:
Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкІэ ыкІи зэлъы-ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чІыпІэ гъэІоры-шІапІ, зэраушыхьатыгъэ

#### номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

> Зэк Гэмк Ги пчъагъэр 4799 Индексхэр П 4326 П 3816 Зак. 1264

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00 ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00

Редактор шъхьа Іэр Дэрбэ Т.И.

Редактор шъхьа Гэмигуад зэр Мэщл Гэкъо С. А.

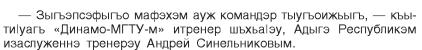
ПшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр

Тхьаркъохьо А. Н.

### Баскетбол

# Апшъэрэ купым щешІэщт

Мыекъопэ баскетбол командэу «Динамо-МГТУ-м» 2022 – 2023-рэ илъэс ешlэгъум зыфегъэхьазыры.



Урысыем и Кубок къыдэхыгъэным фэгъэхьыгъэ ешіэгъухэр Іоныгъо мазэм рагъэжьэщтых.

2021 — 2022-рэ илъэс зэнэкъокъум «Динамо-МГТУ-р» суперлигэм щешlагь, ятфэнэрэ чlыпlэр къыдихыгь. Мыгъэ купым ыцlэ зэбла-

хъугъ, «Апшъэрэ куп» фаусыгъ. Пэшюрыгъэшъэу зэнэкъокъум изэхэщакюхэм къызэраlуагъэмкlэ, команди 9 зэдешющт.

«Динамо-МГТУ-м» зэхьокіыныгьэу иіэр бэп. П. Сизовыр хэкіыжьын имурад. А. Гапошиныр, В. Чичайкиныр, И. Александровыр, нэмыкіхэу опыт зиіэхэр командэм къыхэнэжьыгьэх. Ныбжьыкіэхэу Д. Гороховым. М. Натіэкьом, фэшъхьафхэм яіэпэіэсэныгьэ хагьахьо, ильэс ешіэгьум зыфагьэхьазыры.